

Preventie- en handhavingsplan alcohol 2018 - 2021

Gemeente Eersel

Vastgesteld door gemeenteraad: ...datum 2018

Bekendgemaakt: ...datum 2018

Inwerkingtreding: ...datum 2018

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Kaders	3
1.3	Doelgroep	4
2.	Evaluatie 2014 – 2017	5
2.1	Gezondheidsschets	5
2.2	Educatie en bewustwording	6
2.3	Regelgeving	6
2.4	Toezicht en handhaving	7
2.5	Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan 'Alcohol' gemeente Eersel 2014	7
3.	Inzet toekomst	8
3.1	Doelstellingen	8
3.2	IJslandse preventieaanpak	8
3.3	Educatie en bewustwording	8
	Acties	9
	Resultaten	9
3.4	Regelgeving	9
	Acties	9
	Resultaten	10
3.5	Toezicht en handhaving	10
3.5.1	Toezicht	10
	Resultaten	12
3.5.2	Handhaving	12
	Resultaten	12
4.	Monitoring en evaluatie	13
	Bijlage 1 – Cijfers uit de GGD-monitor	14
	Bijlage 2 - Risicoanalyse	17
	Bijlage 3 - Sanctiemaatregelen	18
	Bijlage 4 – Sanctietabel Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid	21

1. Inleiding

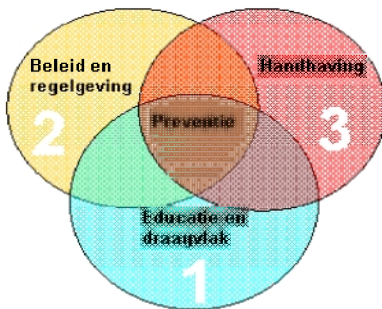
1.1 Algemeen

In het vorige Preventie- en Handhavingsplan Alcohol Gemeente Eersel, vastgesteld op 10 juli 2014, staat dat een nieuw preventie- en handhavingsplan onderdeel kan uitmaken van het nieuwe gezondheidsbeleid van de gemeente Eersel. Op 8 maart 2018 heeft de raad de Nota Gezondheid 2018-2021 Gemeente Eersel 'Gezondheid in Uitvoering', vastgesteld. Het preventie- en handhavingsplan maakt daar geen onderdeel van uit. Bij de vaststelling van de nota gezondheid is aangegeven dat er een nieuw preventie- en handhavingsplan zal komen voor de Kempengemeenten gezamenlijk. Er is gekozen samen met de Kempengemeenten te werken aan een preventie- en handhavingsplan, omdat de jeugd 'zich niet houdt aan de gemeentegrenzen', zo gaan ze bijvoorbeeld buiten de gemeente naar school, sporten of op stap. Onderlinge afstemming over regels is belangrijk om te voorkomen dat de jeugd bepaalde plaatsen gaat mijden of juist gaat opzoeken. In overleg met de Kempengemeenten is een basisdocument opgesteld voor het preventie- en handhavingsplan. Uitgaande van dit document heeft elke gemeente specifieke aanvullingen aangebracht.

De kracht van het preventie- en handhavingsplan alcohol zit in de concrete koppeling tussen de 3 pijlers:

1. Educatie en bewustwording
2. Wet- en regelgeving
3. Toezicht en handhaving

De gedachte achter de drie pijlers is dat preventie pas resultaat oplevert als de drie pijlers worden benut en op elkaar worden afgestemd. Effectief preventiebeleid, effectief toezicht en effectieve handhaving zijn van belang om de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW) te vergroten. Preventie en toezicht/handhaving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Via het preventie- en handhavingsplan worden preventie en toezicht/handhaving met elkaar verbonden, evenals wet- en regelgeving.

Figuur 1: Preventiemodel Reynolds

1.2 Kaders

Drank- en Horecawet

Gemeenten zijn sinds 2013 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet (DHW) geworden. Zowel op juridisch-, toezicht-, handhavings- als educatief vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Eén van de voornaamste doelen van de DHW is het beschermen van jongeren tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid en de veiligheid. Om dit doel te bereiken schrijft de DHW voor dat gemeenten verplicht een preventie- en handhavingsplan vast moeten stellen. De DHW geeft ook aan wat er in het preventie- en handhavingsplan moet worden opgenomen:

- Wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- Welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- Welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Belangrijkste wijziging van de DHW in 2014 was destijds de leeftijdsverhoging van 16 naar 18 jaar voor het nuttigen van alcohol.

Nota Gezondheid 2018-2021 Gemeente Eersel 'Gezondheid in Uitvoering'

In de nota gezondheid staan verschillende thema's die de gezondheid raken: weerbaarheid, psychische gezondheid, bewegen, overgewicht, gezonde leefstijl en de fysieke omgeving. En overmatig alcoholgebruik.

Dit preventie- en handhavingsplan geeft weer wat de acties en doelstellingen zijn op het gebied van alcoholpreventie voor de jeugd. In de nota gezondheid staan een aantal doelstellingen beschreven aangaande alcohol, die worden in dit preventie- en handhavingsplan overgenomen. Gezondheidsmonitoren van de GGD zullen uitwijzen of deze doelstellingen behaald zijn.

Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid

In het eerste preventie- en handhavingsplan is geen sanctiebeleid opgenomen voor overtredingen op het gebied van alcohol. In de praktijk wordt hiervoor gebruik gemaakt van het voor de gehele provincie Noord-Brabant in 2013 opgestelde Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid. In het Horecasanctiebeleid is de aanpak van overtredingen op het gebied van alcohol opgenomen. Ook is hierin de bestuurlijke boete als sanctie opgenomen. Het Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid wordt nu alsnog formeel geïmplementeerd door het toe te voegen aan het preventie- en handhavingsplan alcohol. Door het vaststellen van het Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid als formele werkwijze wordt de werkwijze bij overtredingen voor de hele regio/provincie eenduidig.

1.3 Doelgroep

De voornaamste doelgroep van het preventie- en handhavingsplan zijn jongeren onder de 18 jaar. Uit de gezondheidsschets in hoofdstuk twee blijken jongeren onder de 18 nog veelvuldig alcohol te nuttigen en dit niet meer dan normaal te vinden. Binnen het alcoholmatigingsbeleid is een zeer belangrijke rol weggelegd voor (de attitude van) de ouder. Of een jongere wel of geen alcohol nuttigt voor het 18^e levensjaar is sterk afhankelijk van het wel of niet regels stellen door de ouder(s). En is ook sterk afhankelijk van het voorbeeldgedrag van de ouders.

Ook het alcoholgebruik van volwassenen en 65+ heeft aandacht nodig. Dit valt echter buiten de scope van dit preventie- en handhavingsplan, de acties die op deze doelgroep gericht worden, zullen in het uitvoeringsprogramma gezondheid (vertaling van de nota gezondheid) komen te staan.

Vaststelling

Dit preventie- en handhavingsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Eersel.

2. Evaluatie 2014 – 2017

2.1 Gezondheidsschets

Om een duidelijk beeld te hebben of het alcoholpreventiebeleid effect heeft gehad, zijn de cijfers uit de GGD-monitoren nader uitgediept. Alle genoemde cijfers uit zowel 2013 als 2015, zijn de meest recente cijfers.

Landelijk en regionaal gezien blijkt dat het alcoholgebruik onder jongeren de afgelopen jaren gedaald is dankzij voorlichting, regelgeving en handhaving. In Eersel is het alcoholgebruik onder jongeren sinds 2011 afgenomen, maar wordt er nog steeds veel gedronken. In 2015 heeft 37% van de jongeren van 12 t/m 17 jaar in de afgelopen maand alcohol gedronken. Dit is beduidend hoger dan in de regio Zuidoost-Brabant (29%). In 2011 was het aandeel 12 t/m 17 jarigen binnen de gemeente Eersel dat in de afgelopen maand alcohol had gedronken 41%.

Daarnaast geeft in 2015 24% van de jongeren die in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken heeft aan bij minstens één gelegenheid, vijf glazen of meer alcohol te hebben genuttigd. Dit wordt ook wel binge drinken genoemd. Ook hier ligt het percentage flink hoger dan het regionale gemiddelde van 19%.

Geen alcohol onder de 18 wordt niet door alle jongeren nageleefd. Van de jongeren in Eersel die de afgelopen maand alcohol hebben gedronken, heeft 15% hun eerste glas alcohol op de leeftijd van 12 of 13 jaar gedronken. Hier is wel een duidelijke afname te zien: in 2007 was dit nog 44% en in 2011 30%. Van de recent drinkende jongeren heeft 68% zijn eerste glas gedronken in de leeftijd 14-15 jaar. De attitude en invloed van ouders is zeer belangrijk (regels stellen of niet). In Eersel vindt 4% van de ouders van jongeren die nu 8 t/m 11 jaar oud zijn, 15 jaar of jonger een verantwoorde leeftijd voor een eerste glas alcohol, 53% vindt 16 of 17 jaar een verantwoorde leeftijd en 43% van de ouders vindt dat de jongere pas zijn eerste glas alcohol mag drinken als de grens van 18 jaar is bereikt. Uit onderzoek is gebleken dat het voorbeeldgedrag van ouders ook een rol speelt bij het alcoholgebruik door jongeren.

Ook onder de volwassenen (19 t/m 64 jarigen) en ouderen (65+) is het alcoholgebruik hoog. Van de volwassenen in Eersel drinkt 94% alcohol, 9% daarvan drinkt overmatig. 83% van de ouderen in Eersel drinkt alcohol, 9% daarvan drinkt overmatig. 72% van de volwassenen en 51% van de ouderen in Eersel voldoet niet aan de norm aanvaardbaar alcoholgebruik. De norm houdt in dat er maximaal 1 á 2 glazen per dag worden gedronken, en dit over maximaal 5 dagen in de week genomen. De Gezondheidsraad hanteert overigens een meer strenge norm, namelijk drink liever geen alcohol en maximaal 1 glas alcohol per dag.

Opmerking: de hierboven gepresenteerde cijfers over jongeren wijken af van de genoemde cijfers in de Nota gezondheid 2018-2021 gemeente Eersel, omdat hierboven de leeftijdscategorie gehanteerd wordt van 12 t/m 17 jaar en in de nota gezondheid van 12 t/m 18 jaar (in bijlage 1 treft u de cijfers in een overzicht aan).

Toetsing doelstellingen uit het Preventie- en handavingsplan alcohol gemeente Eersel 2014-2018

In het Preventie- en handavingsplan alcohol gemeente Eersel 2014-2018 zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van het alcoholgebruik door jongeren. Hieronder worden de oorspronkelijke doelstellingen getoetst aan de cijfers uit de jeugdmonitor 2013/2015.

Met betrekking tot het alcoholgebruik onder jongeren tussen de 8 en 11-jarigen:

- Afname met 3% van het aantal 8 t/m 11 jarigen dat wel eens alcohol heeft gedronken naar 10% (meetmoment: gezondheidsmonitor 0-11 jaar: eind 2013).
Resultaat monitor 2013: 2% van de 8 t/m 11-jarigen heeft wel eens alcohol gedronken. Dit percentage is dus flink afgenomen. In de monitor van 2017 is deze vraag niet meer gesteld.

Met betrekking tot het alcoholgebruik onder jongeren tussen de 12 en 18 jaar.

- De leeftijd waarop het eerste glas wordt gedronken is toegenomen, namelijk het percentage van de jongeren dat het eerste glas drinkt met 16 jaar of ouder is groter dan of gelijk aan 20% (meetmoment: gezondheidsmonitor 12-18 jaar: eind 2015).
Resultaat monitor 2015: het percentage jongeren dat het eerste glas drinkt met 16 jaar is 21%. Deze doelstelling is dus behaald.
- Het percentage jongeren dat in de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken is gedaald van 48% naar het niveau van de regio en maximaal 41% (meetmoment: gezondheidsmonitor 12-18 jaar: eind 2015)
Resultaat monitor 2015: 44% van de jongeren heeft in de afgelopen vier weken alcohol gedronken. Deze doelstelling is deels gehaald, het percentage jongeren dat in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken heeft, is lager dan het niveau van de Kempen, maar hoger dan het niveau van de regio.

- Afname van 11% naar 5% onder de jeugd die 20 glazen alcohol of meer per week drinkt (*meetmoment: gezondheidsmonitor 12-18 jaar: eind 2015*).
Resultaat monitor 2015: 5% van de jongeren drinkt 20 glazen alcohol of meer per week. Deze doelstelling is gehaald.

Zoals ook eerder aangegeven is het alcoholgebruik door jongeren in Eersel wel afgenomen, maar is het nog steeds hoog in vergelijking met de regio en Nederland.

2.2 Educatie en bewustwording

In het kader van educatie en bewustwording hebben de afgelopen jaren verschillende projecten, campagnes en activiteiten plaatsgevonden.

In de afgelopen vier jaar zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Ouders van uitgaande jeugd namen deel aan 'uit met ouders' in Bergeijk en Reusel- De Mierden
- Gastlessen door medewerkers van de Spoedeisende Hulp aan leerlingen van het Rythovius College.
- Bijeenkomst voor ouders van leerlingen Rythovius College verzorgd door kinderarts van de alcohol-poli
- Er is een lokale werkgroep jongeren en gezondheid Eersel - Bergeijk waaraan ook de afdeling VTH deelneemt waardoor integrale aanpak mogelijk is, daarnaast nemen Novadic Kentron, de GGD, het Rythovius en het CJG+ deel aan de werkgroep
- Er is een workshop drugs georganiseerd
- Er wordt aangesloten bij landelijke campagnes en materialen (www.NIX18.nl)
- Er zijn gastlessen gegeven op de basisscholen. In de afgelopen jaren is de opzet gewijzigd naar aanleiding van nieuwe inzichten van het Trimbos instituut over effectiviteit van dergelijke voorlichting aan deze leeftijdsgroep
- Ouders worden bezocht door de buurtbrigadier bezocht na buitensporig alcoholgebruik van hun kind
- Alcohol was een thema in de Opvoedkrant (huis-aan-huis verspreid)
- Geregeld wordt een pagina over alcoholmatiging en jongeren gepubliceerd in de Hint, bijvoorbeeld rond oud en nieuw, zomervakantie en carnaval. In deze artikelen wordt ook verwezen naar landelijke websites waar informatie en ondersteuning geboden wordt.
- Project weerbaarheid: het versterken van de weerbaarheid van de jeugd om allerlei verleidingen in het leven te weerstaan en het versterken van de weerbaarheid van ouders om duidelijke regels te stellen;

2.3 Regelgeving

APV

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een verbod op happy hours opgenomen. Ook zijn daarin tijden opgenomen waarbinnen in paracommerciële inrichtingen alcohol geschonken mag worden. In april en mei 2017 is voor de vaststelling van de APV door de raad, in elke kern van de gemeente Eersel een informatieavond georganiseerd voor de (paracommerciële) horeca. Tijdens deze avond is onder andere toegelicht wat de inhoud van de nieuwe APV is en wat de consequenties hiervan zijn voor de (paracommerciële) horeca.

Bij elke vergunning of melding voor een evenement worden voorwaarden opgenomen over het verstrekken van alcohol. Verder is in de APV een exploitatievergunningstelsel opgenomen. Hiermee kunnen voorwaarden gesteld worden aan openbare inrichtingen over drankverstrekking.

Artikel 2:48 van de Algemene Plaatselijke Verordening geeft het college de mogelijkheid openbare gebieden aan te wijzen waar personen die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt geen alcohol mogen nuttigen of geopend bij zich mogen hebben. Het college heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en alle speeltuinen in de gemeente aangewezen als een dergelijk gebied. Dit betekent dat in geen enkele speeltuin in de gemeente alcohol genuttigd mag worden of daar geopend aanwezig mag zijn. Dit aanwijzingsbesluit is niet van toepassing op personen onder de 18 jaar, want die mogen sowieso geen alcohol nuttigen en/of bij zich hebben, maar van het besluit gaat wel een preventieve werking uit naar de groep onder de 18 jaar.

Evenementenbeleid

Het evenementenbeleid is het afgelopen jaar geëvalueerd en wordt op diverse punten bijgesteld. In het nieuwe beleid worden aanvullende bepalingen opgenomen over alcoholverstrekking tijdens evenementen. Denk hierbij aan de beperking van schenktijden, opstellen van huisregels, het verplicht aanbieden van alcoholvrije dranken en de verplichting die aan de organisator wordt opgelegd om in het aanvraagformulier maat-

regelen te benoemen om alcoholgebruik onder de 18 en alcoholmisbruik tegen te gaan. Verder moeten organisatoren ook mensen aanmoedigen om niet met alcohol op achter het stuur te gaan zitten. Het evenementenbeleid wordt naar verwachting in het najaar van 2018 van kracht.

2.4 Toezicht en handhaving

In 2016 en 2017 zijn voornamelijk paracommerciële inrichtingen gecontroleerd. Deze controles betroffen niet de alcoholverstrekking aan personen, maar meer de omstandigheden waarbinnen de alcoholverstrekking plaatsvindt. Uit de controles kan de conclusie worden getrokken dat bij ongeveer 25% van de gecontroleerde inrichtingen sprake was van een overtreding van de geldende regelgeving, zoals het schenken van alcohol zonder drank- en horecaverunning, het ontbreken van leeftijdsaanduiding en verkeerde leidinggevende(n) op de drank- en horecaverunning. Hierop zijn aanschrijvingen gedaan of moesten nieuwe vergunningen aangevraagd worden. Op alle constatering is of wordt een (administratieve) hercontrole uitgevoerd.

Ook hebben controles op alcoholverstrekking plaatsgevonden. Meerdere malen is geconstateerd dat alcohol werd geschonken aan minderjarigen. Met de bedrijven/instellingen waar dit geconstateerd is zijn gesprekken gevoerd.

Bij het vaststellen van het preventie- en handhavingsplan gemeente Eersel in 2014 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen. Het amendement luidde als volgt: 'Dat supermarkten, horecagelegenheden en sportkantines geen alcohol verstrekken aan jongeren onder de 18 jaar. In minimaal 85% van de gevallen voldoet men hieraan.' Aangezien in de afgelopen jaren het zwaartepunt van de controles gelegen heeft bij de omstandigheden waarbinnen de alcoholverstrekking plaatsvindt, zijn onvoldoende controles uitgevoerd op de alcoholverstrekking aan personen om harde uitspraken te kunnen doen over de alcoholverstrekking aan jongeren onder de 18 jaar. De voorzichtige indruk is dat in supermarkten de doelstelling gehaald wordt. In het najaar wordt ingezet op controles op alcoholverstrekking aan personen bij sportkantines en horeca.

2.5 Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan 'Alcohol' gemeente Eersel 2014

In het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2014-2018 van de gemeente Eersel is opgenomen dat er een werkgroep ingesteld zou worden. Ook is aangegeven wie zitting zou kunnen nemen in deze werkgroep. Zoals in paragraaf 2.2 aangegeven is, is de werkgroep ingesteld en is ook aangegeven welke organisaties deel nemen aan deze werkgroep. Jaarlijks is in overleg met de GGD een actieplan opgesteld, waarvan ook de communicatie een onderdeel uitmaakte. Het beleid rondom keten en kamperen door jongeren bij de boer is nog niet nader ingevuld in de afgelopen periode. Dit zal de komende jaren aandacht krijgen.

Jaarlijks is de raad geïnformeerd over de handhavingsactiviteiten.

3. Inzet toekomst

3.1 Doelstellingen

In de Nota Gezondheid 2018-2021 Gemeente Eersel 'Gezondheid in Uitvoering', is aangegeven dat de huidige speerpunten van het gezondheidsbeleid nog steeds actueel zijn. De komende jaren wordt daarom geïnvesteerd in activiteiten die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen. Ook met betrekking tot de doelstellingen op het gebied van alcoholmatiging stellen we voor door te gaan met het nastreven van de doelstellingen die voor de jeugd van 12-18 jaar opgenomen zijn in het preventie- en handhavingsplan 2014 – 2018. De doelstellingen blijven qua inhoud gelijk aan de doelstellingen uit het vorige preventie- en handhavingsplan alcohol, maar de percentages zijn wel bijgesteld met behulp van meer recente cijfers uit de jeugdmonitor 2015.

De planning van de jeugdmonitor komt helaas niet overeen met de looptijd van dit preventie- en handhavingsplan. In 2019 wordt namelijk de volgende jeugdmonitor 12–18 jaar uitgevoerd (gegevens beschikbaar in 2020). Zodra de monitorgegevens beschikbaar zijn, zal de raad hierover geïnformeerd worden. Mocht er aanleiding toe zijn, dan zullen de indicatoren verder aangepast worden.

De doelstellingen luiden als volgt:

1. De leeftijd waarop het eerste glas alcohol wordt gedronken is toegenomen, namelijk het percentage van de jongeren dat het eerste glas alcohol drinkt met 16 jaar of ouder is groter dan 21%.
2. Het percentage jongeren dat in de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken is gedaald van 44% (2015) naar het niveau van de regio en maximaal 41%.
3. Afname naar 4% van de jongeren die 20 glazen alcohol of meer per week drinkt.

3.2 IJslandse preventieaanpak

Zoals uit de gezondheidsschets blijkt, drinken jongeren in de Kempengemeenten veel alcohol en op jonge leeftijd. Alcoholgebruik en –misbruik, ook onder de 18 jaar, wordt nog volstrekt normaal gevonden in de Kempengemeenten. De huidige maatregelen en acties zijn een basis om hier verandering in te brengen, maar het blijkt nog niet voldoende om een cultuuromslag te bewerkstelligen. Deze omslag is wel hard nodig om de cijfers een positieve wending te geven. Aanleiding genoeg om met 4 Kempengemeenten de IJslandse preventieaanpak te omarmen.

IJsland heeft een succesvolle aanpak ontwikkeld om middelengebruik onder jongeren te minimaliseren. Deze aanpak biedt ook perspectief voor Nederlandse gemeenten. Het Trimbos-instituut onderzoekt samen met het Nederlands Jeugd instituut (NJI) de mogelijkheden om de IJslandse aanpak te vertalen naar de Nederlandse situatie. In dit kader wordt in 2018 een beleidsvormend leertraject gestart. Onder begeleiding van het Trimbos instituut, het NJI, IJsland en het Ministerie van VWS gaat een kleine groep van Nederlandse gemeenten het IJslandse model vertalen naar een lokale aanpak. De 4 Kempengemeenten doen hier dus aan mee.

Het IJslandse preventiemodel is een evidence-based benadering om middelengebruik onder jongeren te voorkomen. Het model richt zich op het implementeren van beleidsmaatregelen en lokale interventies die bekende risicofactoren voor middelengebruik verminderen. Tegelijkertijd versterkt de aanpak een groot aantal beschermende factoren bij ouders, op scholen en in gemeenschappen. Ondanks grote verschillen tussen IJsland en Nederland, biedt de aanpak perspectief voor Nederlandse gemeenten.

Draagvlak voor deze vernieuwende aanpak is breed en verschillende partijen hebben hun medewerking toegezegd voor de komende jaren: CJG+ de Kempen, Novadic-Kentron, GGD Brabant-Zuidoost, de middelbare scholen in de regio en in het bijzonder PoZob (huisartsen de Kempen).

3.3 Educatie en bewustwording

Naast de IJslandse aanpak zetten we ook de komende jaren een breed palet aan verschillende maatregelen en acties in om te werken aan de genoemde doelstellingen. De acties die beschreven staan in de evaluatie zullen de komende jaren worden voortgezet. De acties zijn gericht op jongeren en hun ouders, maar ook op alcoholverstrekkers. Ook het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden betrokken.

Bij veel acties en campagnes wordt in Kempenverband opgetrokken. Jongeren woonachtig in de Kempen zijn niet gebonden aan gemeentegrenzen en gaan naar een andere Kempengemeente voor onderwijs, om te sporten of om op stap te gaan. Binnen het middelbaar onderwijs spelen het Pius X-College en het Rythovius College hierin een centrale rol. Voorbeelden van Kempensamenwerking zijn het project weerbaarheid, de campagne 'wat kies jij' en de inzet van de preventiemedewerker voor het tegengaan van middelengebruik.

Daarnaast hebben Eersel en Bergeijk een gezamenlijke werkgroep jongeren en gezondheid die zich onder andere bezighoudt met alcohol en drugsgebruik. Naast de gemeenten nemen ook VTH, Novadic Kentron, de GGD, het Rythovius, het CJG+ deel aan deze werkgroep. Ook de gemeenten Bladel en Reusel – de Mierden hebben een dergelijke werkgroep.

Acties

- In het kader van de het gezondheidsbeleid worden verschillende acties uitgevoerd die invloed moeten uitoefenen op de houding van jongeren en volwassenen/ouders ten aanzien van alcoholgebruik. De acties zoals in paragraaf 2.2 aangegeven zijn, worden voortgezet. De IJslandse aanpak is nieuw.

Andere activiteiten die invloed hebben op het alcoholgebruik zijn:

- EMOVO: dit is een online vragenlijst die afgenomen wordt onder derde- en vierdejaars leerlingen in het voortgezet onderwijs. Na het invullen van de vragenlijst ontvangt de leerling een gezondheidsadvies. De vragenlijst is gekoppeld aan een onderzoek door de verpleegkundige waardoor risicoleerlingen gesignaleerd en indien nodig doorgeleid worden. Dit wordt op alle VO-scholen afgenomen waarna resultaten op zowel op gemeente- als schoolniveau beschikbaar zijn.
- Inzet preventiemedewerker die een aantal taken uitvoert: Onderwijsondersteuning Rythovius College, outreachende preventie, deskundigheidsbevordering en opvoedondersteuning. Afstemming met de nieuwe jeugdcoach hierin is zeer belangrijk;

Hiervoor al aangehaald zal de inzet van de nieuwe jeugdcoach belangrijk zijn in het signaleren van (overmatig) middelengebruik onder jongeren waarop direct ingezet kan worden, dit in nauwe samenwerking met de preventiewerker van Novadic-Kentron. Middels bovenstaand aanbod wordt het merendeel van de jeugd bereikt.

Naast de scholen zijn ook sportverenigingen binnen de gemeente een belangrijke vindplaats. Samen met Novadic-Kentron en de GGD kan gekeken worden hoe sportverenigingen hierbij ondersteund kunnen worden. Eén van de cursussen die aangeboden blijft worden, ook genoemd bij regelgeving (3.4), is de Instructie Verantwoord Alcohol schenken (IVA). Deze is meermaals in het verleden aangeboden, maar door het verloop bij sportverenigingen van de kantined medewerkers is het belangrijk dat sportverenigingen structureel gebruik (kunnen) maken van deze cursus.

Resultaten

- Jongeren van alle leeftijden worden bereikt en krijgen voorlichting en handvatten over (het matigen en de gevolgen van) alcoholgebruik.

3.4 Regelgeving

De DHW geeft de raad de verordende bevoegdheid om drankgebruik te ontmoedigen door middel van bijvoorbeeld de APV, het evenementenbeleid en het horecabeleid. Het kan hierbij gaan om regels voor drankverkoop tijdens evenementen, het tegengaan van happy hours en stuntprijzen, regulering van tijdstippen waarop alcohol gekocht kan worden en regulering van tijdstippen waarop jongeren tot een bepaalde leeftijd in de horeca worden toegelaten.

Een verbod op happy hours is al opgenomen in de APV. Ook de tijdstippen waarop alcohol verkocht mag worden bij paracommerciële inrichtingen is daarin opgenomen. Beide blijven gehandhaafd.

Acties

Voorwaarden alcoholverstrekking bij evenementen

Bij evenementen is de naleving van de leeftijdsgrens lastig. Dit geldt ook voor het naleven van de bepalingen rondom dronkenschap en doortappen. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een structurele controlesystematiek is de naleving vaak slecht. Om de naleving tijdens evenementen te bevorderen worden de volgende maatregelen getroffen rondom evenementen:

- *Informatieverschaffing bij aanvraag ontheffing DHW:* via het aanvraag- en meldingsformulier voor een evenement kan een ontheffing DHW worden aangevraagd om alcohol te mogen schenken op een evenement. Op het formulier zijn vragen opgenomen over drankverstrekking. In de toelichting op deze vragen is aangegeven dat maatregelen getroffen moeten worden voor het tegengaan van schenken aan personen jonger dan 18 jaar. Dat maatregelen genomen moeten worden, wordt ook gecommuniceerd bij het afgeven van de ontheffing.
- *Wel of geen ontheffing DHW bij evenementen:* in het nieuwe evenementenbeleid wordt opgenomen dat voor een evenement dat hoofdzakelijk of in belangrijke mate gericht is op jongeren onder de 18 jaar, geen ontheffing op grond van artikel 35 DHW wordt verleend. Voor een evenement dat hoofdzakelijk of in belangrijke mate gericht is op volwassenen, wordt de volgende werkwijze gehanteerd: Als voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld in de DHW wordt een ontheffing op grond van artikel 35 DHW voor

het schenken van alcohol verleend. Omdat bij een ontheffing op grond van artikel 35 DHW geen sprake is van een leidinggevende die verantwoordelijk is voor de alcoholverstrekking, is de organisatie van het evenement hiervoor primair verantwoordelijk. Alleen zwakalcoholische dranken (dranken met 15 vol% of minder, inclusief port, sherry en vermout) mogen met de ontheffing worden geschonken.

- *Beperken schenktijden tijdens evenementen:* in het nieuwe evenementenbeleid wordt opgenomen dat er voor 10.00 uur geen alcoholhoudende drank geschonken mag worden. Alleen bij uitzondering kan van dit tijdstip worden afgeweken. Er mag alcohol worden geschonken tot een kwartier voor eindtijd van het evenement.
- *Informatieverschaffing alcoholgebruik:* in het nieuwe evenementenbeleid wordt een handreiking opgenomen die evenementenorganisatoren kunnen toepassen om verantwoord alcoholgebruik te stimuleren en alcoholgebruik onder 18 jaar te voorkomen.
- *Extra voorschriften ontheffing:* de DHW biedt gemeenten de mogelijkheid om voorschriften te stellen aan het verlenen van een ontheffing van de DHW, zoals dat bij evenementen het geval is (artikel 35, lid 2). Als de aard van het evenement of het verleden van het evenement het vereist worden (extra) voorschriften gesteld aan de ontheffing.

Exploatievergunning openbare inrichtingen

Op grond van artikel 2:28 van de APV mag een openbare inrichting niet worden geëxploiteerd zonder vergunning van de burgemeester. In een exploitatievergunning worden voorschriften opgenomen die zorgen dat de woon- en leefsituatie in de omgeving en de openbare orde niet op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed. Als de aard (bijvoorbeeld paracommerciële inrichtingen) of het verleden van een inrichting het vereist kunnen voorschriften over drankverstrekking worden opgenomen in de exploitatievergunning. Deze voorschriften moeten dan wel in relatie staan tot de woon- en leefsituatie in de omgeving en de openbare orde.

Horecabeleid

Eind 2018 wordt gestart met het opstellen van een horecabeleid. Hierin wordt onder andere het onderwerp alcohol/alcoholmatiging opgenomen. Voorwaarden hieromtrent uit het horecabeleid kunnen vervolgens als voorschrift in een exploitatievergunning worden opgenomen.

Ondersteunen Instructie Verantwoord Alcoholgebruik

Barvrijwilligers, die werkzaam zijn achter een bar van een vereniging of andere vrijwilligersorganisatie, moeten een Instructie Verantwoord Alcoholgebruik volgen om als barvrijwilliger dienst te mogen doen. De gemeente kan ondersteunen bij het organiseren van de instructie. In de gemeente Eersel worden IVA-cursussen gratis aangeboden aan vrijwilligers(organisaties). Bij nieuwe drank- en horecavergunningen voor paracommerciële inrichtingen, of aanpassing daarvan, informeert de gemeente de vergunninghouder over deze mogelijkheid.

Resultaten

- In een nieuw evenementenbeleid is nieuw beleid opgenomen over alcoholverstrekking tijdens evenementen.
- Bij vergunningverlening voor alle soorten evenementen wordt aandacht geschonken aan alcoholverstrekking.
- Bij alle inrichtingen waar de aard van de inrichting of het verleden van een inrichting het vereist worden voorschriften over drankverstrekking opgenomen in de exploitatievergunning.
- In het nieuwe Horecabeleid wordt aandacht besteed aan alcohol/alcoholmatiging.
- De gemeente informeert een vergunninghouder van een paracommerciële inrichting over de mogelijkheid tot het krijgen van ondersteuning bij het organiseren van de Instructie Verantwoord Alcoholgebruik.

3.5 Toezicht en handhaving

Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers, ouders en jongeren is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. Door het versterken van het toezicht en de handhaving via de mogelijkheden in de DHW kunnen er aanvullende effecten bereikt worden op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde.

3.5.1 Toezicht

De gemeente is toezichthouder voor de hele DHW. Voor 2013 lag dit toezicht bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Op basis van de ervaringen van de NVWA is in het vorige preventie- en handhavingsplan alcohol gekozen voor een programmatische aanpak, waarbij de volgende acties worden onderscheiden:

- Hotspots benoemen
- Interventiestrategie bepalen
- Interventiestrategie uitvoeren
- Effectmeting en evaluatie

Deze programmatische aanpak wordt voorgezet.

Hotspots

Het is van belang te bepalen wat de hotspots binnen de gemeente zijn. Dit zijn locaties waar veel jongeren onder de 18 jaar komen en alcohol proberen te kopen. Hiervoor is een risicoanalyse uitgevoerd (zie bijlage 2).

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse zijn de volgende hotspots vastgesteld:

- Discotheken/cafés
- Sportkantines
- Evenementen
- Snackbars

Een aantal van deze hotspots worden gecontroleerd. Het aantal controles dat jaarlijks wordt uitgevoerd wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma VTH de Kempen (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Welke inrichtingen en evenementen hierbij gecontroleerd worden, wordt ingevuld naar aanleiding van het aantal uit te voeren controles, zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is beleidsgestuurde ureninzet waar elke Kempengemeente gebruik van kan maken. Deze uren kunnen deels besteed worden aan het extra controleren van hotspots als de situatie daar om vraagt. Input vanuit controles van voorgaande jaren is daarbij van belang.

Interventiestrategie bepalen

Op basis van de risicoanalyse en de hotspots worden prioriteiten gesteld. Daarbij wordt de aandacht gericht op het in acht nemen van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar, het bij zich hebben van alcohol onder de leeftijd van 18 jaar en dronkenschap.

Interventiestrategie uitvoeren

Het toezicht bij de hotspots kan ingedeeld worden in de basiscontrole, de leeftijdsgrenzencontrole en bijzondere controles. Hieronder zijn de verschillende controles toegelicht:

- Basiscontrole: de basiscontrole vindt plaats bij bedrijven die alcohol mogen verkopen met of zonder DHW-vergunning. Ook bij bedrijven waar een alcoholverkoopverbod geldt, kan een basiscontrole uitgevoerd worden. De controle richt zich, afhankelijk van het soort bedrijf, op de vergunningsbepalingen of het alcoholverkoopverbod.
- Leeftijdsgrenzencontrole: de leeftijdsgrenzencontrole wordt uitgevoerd bij de hotspots. De leeftijdsgrenzencontrole richt zich op de naleving van de geldende leeftijdsgrenzen, zowel door de verstrekker als de jongere. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door de inzet van mysteryshoppers. Ook wederverstrekking aan jongeren wordt hierbij gecontroleerd.
- Bijzondere controle: de controle op dronken personen en hokken en keten.

In het uitvoeringsprogramma VTH de Kempen worden jaarlijks uren opgenomen voor uitvoering van alle 3 de soorten controles. De bijzondere controles worden gedeeltelijk ook uitgevoerd door de politie. De controle op dronken personen in de openbare ruimte is een taak van de politie.

Naast de leeftijdsgrenzencontrole en bijzondere controles bij jongeren kunnen ook blaastesten uitgevoerd worden. Hierin zijn verschillende mogelijkheden:

- Horeca (cafés en discotheken) en evenementen maken gebruik van blaasapparatuur om preventief te controleren bij het betreden van het evenemententerrein dan wel de lokaliteit. Bij een te hoog promillage kan de toegang geweigerd worden.
- Vrijwillige blaastesten onder jongeren door de politie in de nabijheid van horecagelegenheden en andere locaties. Jongeren en bezoekers van discotheken of kroegen kunnen vrijwillig aan de blaastesten meedoen. Doel is het voorkomen van indrinkgedrag en (overmatig) alcoholgebruik bij jongeren. Bij jongeren onder de 18 die alcohol gedronken hebben treedt een protocol in werking.

Bij een promillage tussen de 0,1 en 1,0 promillage worden ouders van minderjarigen gebeld en gewaarschuwd over het alcoholgebruik van zoon of dochter, mogelijkheid tot ophalen van hun kind en ontvangen nadien een brief van de burgemeester met toelichting. In deze brief wordt ingegaan op het hetgeen gebeurd is (waarom blaastesten, gevolgen van alcoholgebruik minderjarigen en waarom de gemeente een streng alcoholbeleid voert).

Bij uitkomsten met een promillage tussen 1.0 en 1.5 worden de ouders gebeld en verzocht om hun kind op te halen omdat hij of zij onveilig over straat gaat. Bij het blazen van een promillage boven de 1.5 zal altijd een ambulance ingeschakeld worden. Ambulancebroeders schatten in of het kind met ouders naar huis mag. Deze taak is duidelijk niet weggelegd voor de politie. De ambulance kan het kind naar het ziekenhuis (alcoholpoli) transporteren. Ouders kunnen deze taak ook op zich nemen. Nadien, zowel bij het blazen van een promillage tussen 1.0 en 1.5 als boven de 1.5, zal men een brief van de burgemeester ontvangen met toelichting.

Effectmeting en evaluatie

Het effect van de interventiestrategie op de naleving van de leeftijdsgrens en het toelaten en schenken aan dronken klanten wordt gemeten met nalevingsonderzoek. Dit onderzoek wordt een keer per twee jaar uitgevoerd. Meer over (effect)evaluatie in hoofdstuk 4. Voor het opstellen van een nieuw preventie- en handhavingsplan wordt een evaluatie uitgevoerd van dit plan.

Resultaten

- Jaarlijks wordt in het Uitvoeringprogramma VTH het aantal controles of de beschikbare uren opgenomen. Deze worden ook daadwerkelijk uitgevoerd.
- In de prioritering van controles wordt de aandacht gericht op het in acht nemen van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar, het bij zich hebben van alcohol onder de leeftijd van 18 jaar en dronkenschap.
- Elke twee jaar wordt het effect van de interventiestrategie op de naleving van de leeftijdsgrens en het toelaten en schenken aan dronken klanten gemeten met een nalevingsonderzoek.

3.5.2 Handhaving

Buiten de preventie- en toezichtacties moet worden vastgesteld hoe met een overtreding om moet worden gegaan (handhaving). In bijlage 3 worden sanctiemaatregelen beschreven van de meest voorkomende overtredingen bij alcoholverstrekkers. Het betreft voorkeursstrafsancties die in het algemeen direct kunnen worden toegepast. De sanctiemaatregelen bij overtreding door de jongeren zelf staan ook genoemd in de bijlage, maar worden voornamelijk strafrechtelijk afgehandeld. De sanctiemaatregelen voor jongeren zijn landelijk vastgesteld, waarbij lokale keuzes ter aanvulling dienen.

Uitgangspunten handhavend optreden

Bij het constateren van overtredingen van wet- en regelgeving wordt als algemeen uitgangspunt gesteld, dat er tegen overtredingen wordt opgetreden. Dit voor zover de wettelijke bevoegdheden en de prioriteitenstelling van de handhavingpartners dit toelaten.

Daarnaast worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bij de opzet is uitgegaan van de 'Landelijke Handhavingsstrategie', zoals die is vastgesteld in het kader van de handhavingssamenwerking. Die strategie loopt als een rode draad door het gehele beleid heen;
- Dit beleid is bedoeld om overtredingen op te heffen en herhaling te voorkomen. Het is ook bedoeld om risicovolle situaties op te heffen;
- Bij het beoordelen van een overtreding en het bepalen van de juiste sanctie wordt rekening gehouden met:
 - de mogelijke gevolgen van die overtreding; en
 - de omstandigheden waaronder die overtreding is begaan; en
 - de houding en het gedrag van de overtreder; en
 - de voorgeschiedenis; en
 - het proportionaliteitsbeginsel. Dit wil zeggen dat de sanctie moet worden toegepast die het meest in verhouding staat tot de overtreding en het beste past om het gestelde doel te bereiken. Dit betekent dat bij een overtreding niet standaard één bepaalde interventie mogelijk is. De toezichthouder moet in elke specifieke situatie bepalen welke sanctie de beste is. Daarbij wordt corrigerend opgetreden en eventueel ook sanctionerend.
- Als een overtreding wordt geconstateerd, wordt het handhavingsstappenplan, zoals opgenomen in de tabel in bijlage 3, toegepast. Als het bevoegd gezag af wil wijken van het stappenplan moet dat gemotiveerd gebeuren.

Resultaten

- Alle constateringen worden afgehandeld volgens de vastgestelde handhavingsstrategie.

4. Monitoring en evaluatie

Op een aantal momenten zal het preventie- en handavingsplan gemonitord en geëvalueerd worden. Hierin is een onderscheid te maken tussen de drie pijlers educatie en bewustwording, handhaving en regelgeving.

De preventieve activiteiten en projecten in het kader van educatie en bewustwording worden afhankelijk van de duur van de activiteit geëvalueerd met betrokken partners en deelnemers. Effectmeting en de mogelijkheid tot het opnieuw organiseren van desbetreffende activiteit zal bepalen of het in de toekomst weer plaatsvindt. Daarnaast wordt bepaald of huidige activiteiten afdoende zijn om de doelstellingen te realiseren en de (juiste) doelgroep bereikt wordt. Monitoren van de GGD (jeugd, volwassenen en ouderenmonitor) zijn een voorbeeld van instrumenten die helpen om te bepalen of gestelde doelstellingen behaald zijn. In 2019 wordt de volgende jeugdmonitor 12-18 jaar uitgevoerd, de gegevens zullen in 2020 beschikbaar komen. De raad wordt over de uitkomsten geïnformeerd en indien nodig worden de doelstellingen aangescherpt.

In het kader van regelgeving en toezicht/handhaving wordt de volgende cyclus gehanteerd:

- Elk jaar vindt er een jaarverantwoording (opgenomen in jaarverslag) plaats door afdeling VTH de Kempen. Hierin wordt aandacht besteed aan het aantal uitgevoerde controles en de nalevingscijfers (voor zowel de leeftijdsgrens als dronkenschap) en beleidswijzigingen op het gebied van alcohol.
- Elk twee jaar wordt in overleg met de lokale en regionale stakeholders de bestaande risicoanalyse herijkt. Naast de gemeente (zowel de integrale veiligheidscoördinator, beleidsmedewerker welzijn en vertegenwoordigers van de afdeling VTH de Kempen) zal dit plaatsvinden in overleg met de politie, het CJGplus (of nieuwe jeugdcoach), GGD Brabant-Zuidoost en Novadic-Kentron. De mogelijkheid tot herijking kan plaatsvinden binnen bestaande overlegstructuren, zoals de werkgroep alcohol.

Op het gehele preventie- en handavingsplan vindt elke vier jaar een uitgebreide evaluatie plaats waarbij zowel naar de effecten van het beleid wordt gekeken, als naar verklaringen voor dit effect. Zo wordt vastgesteld welke beleidsinterventies effectief zijn gebleken ten opzichte van de doelstellingen.

Bijlage 1 – Cijfers uit de GGD-monitor

Brabant-Zuidoost

JEUGDMONITOR 12-18 JAAR 2015

Tabel 2. Trends 2007-2011-2015 - gemeente Eersel en regio Zuidoost-Brabant

NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen

16-17 jarigen Eersel: n=84 (2007), n=71 (2011), n=77 (2015)

A. Achtergrond kenmerken

Geslacht

Jongen

Meisje

Leeftijd

12-15 jaar

16-18 jaar

Etniciteit

Autochtoon

Westers allochtoon

Niet-westers allochtoon

Gezinssituatie

Vader en moeder

Vader/moeder en partner

Co-ouders

Eenoudergezin

Woont bij anderen of zelfstandig

Opleiding ouders

Ouders laag opgeleid (geen/basisonderwijs)

Ouders ten hoogste MBO-kort

Werk situatie ouders

Geen werkende ouder / verzorger

Eén of beide ouders werkloos, arbeidsongeschikt en/of langdurig ziek

	Eersel			Zuidoost-Brabant		
	2007 n=260	2011 n=263	2015 n=227	2007 n=8.664	2011 n=10.843	2015 n=6.568
	%	%	%	%	%	%
Geslacht						
Jongen	53	51	51	51	51	51
Meisje	47	49	49	49	49	49
Leeftijd						
12-15 jaar	68	66	62	66	67	65
16-18 jaar	32	34	38	34	33	35
Etniciteit						
Autochtoon	95	95	92	87	85	82
Westers allochtoon	3	3	6	5	6	7
Niet-westers allochtoon	2	2	2	8	9	11
Gezinssituatie						
Vader en moeder	-	84	88	-	81	78
Vader/moeder en partner	-	3	3	-	5	5
Co-ouders	-	3	5	-	4	6
Eenoudergezin	-	9	4	-	9	9
Woont bij anderen of zelfstandig	-	0,4	0	-	0,8	0,9
Opleiding ouders						
Ouders laag opgeleid (geen/basisonderwijs)	2	0,4	0	5	2	2
Ouders ten hoogste MBO-kort	23	17	9	20	19	16
Werk situatie ouders						
Geen werkende ouder / verzorger	1	0,8	0	2	2	2
Eén of beide ouders werkloos, arbeidsongeschikt en/of langdurig ziek	4	5	5	8	9	12

NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen

16-17 jarigen Eersel: n=84 (2007), n=71 (2011), n=77 (2015)

Alcoholconsumptie (totale groep)

Heeft ooit alcohol gedronken

Heeft alcohol gedronken in afgelopen 4 weken

Drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

Heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één

gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

Is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest

Alcoholconsumptie recente gebruikers (subgroep)

Heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gebruikt en:

- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

- heeft bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

- is dronken of aangeschoten geweest

Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep recente gebruikers):

- jonger dan 12 jaar

- 12-13 jaar

- 14-15 jaar

- 16-17 jaar

- 18 jaar en ouder

Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep recente gebruikers):

- ze vinden het goed

- ze vinden dat ik minder moet drinken

- ze raden het af

- ze verbieden het

- ze weten het niet

- ze zeggen er niets van

Alcoholconsumptie 16-17 jarigen (subgroep)

Is 16 of 17 en:

- drinkt 20 glazen alcohol of meer per week

- heeft in de afgelopen 4 weken bij ten minste één gelegenheid 5 glazen of meer gedronken

- is in de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten geweest

Leeftijd eerste glas alcohol (subgroep 16-17 jarigen):

- jonger dan 12 jaar

- 12-13 jaar

- 14-15 jaar

- 16-17 jaar

- 18 jaar en ouder

Eersel			Zuidoost-Brabant		
2007	2011	2015	2007	2011	2015
n=260	n=263	n=227	n=8.664	n=10.843	n=6.568
%	%	%	%	%	%
65	49	46	56	44	37
52	41	37	43	35	29
6	8	3	4	3	1
34	27	24	29	25	19
21	16	16	17	15	14
12	20	7	10	10	5
65	66	62	67	69	65
43	41	41	41	43	47
10	3	0	9	4	1
44	30	15	33	18	14
41	58	68	51	61	64
6	9	17	7	17	21
0	0	0	0	0	0
55	67	61	58	59	58
8	9	7	7	7	5
23	17	24	18	17	25
2	2	0	1	2	1
2	3	1	2	4	4
10	3	7	14	11	7
18	23	7	11	10	4
61	54	48	62	60	44
41	43	30	39	38	33
7	0	0	5	2	0,7
30	18	4	20	9	6
46	56	59	53	53	45
10	18	19	11	22	23
0	0	0	0	0	0

NB: Selectie van 12 t/m 17 jarigen**16-17 Jarigen Eersel: n=84 (2007), n=71 (2011), n=77 (2015)***Mening ouders over alcoholgebruik (subgroep 16-17 jarigen):*

- ze vinden het goed
- ze vinden dat ik minder moet drinken
- ze raden het af
- ze verbieden het
- ze weten het niet
- ze zeggen er niets van

Eersel			Zuidoost-Brabant		
2007	2011	2015	2007	2011	2015
n=260	n=263	n=227	n=8.664	n=10.843	n=6.568
%	%	%	%	%	%
66	67	55	59	58	46
7	8	4	7	7	4
12	8	16	10	11	17
0	0	1	0,5	0,5	1
0	0	0	0,5	0,9	2
7	8	6	12	10	5

Bijlage 2 - Risicoanalyse

Risicoanalyse

Voor het bepalen van de hotspots is een risicoanalyse uitgevoerd. Van de locaties waar alcohol verkocht wordt, is allereerst een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een jongere onder de achttien alcohol kan kopen. Die kans is beoordeeld op de schaal van:

- Zeer klein (1)
- Klein (2)
- Gemiddeld (3)
- Hoog (4)
- Zeer hoog (5)

Vervolgens is gekeken naar de negatieve effecten die het schenken van alcohol aan jongeren heeft:

- Aantasting leefbaarheid/hinder (1)
- Verstoring openbare orde (1)
- Gezondheidsrisico's door toename alcoholgebruik (1)

De eventueel aanwezige negatieve effecten worden bij elkaar opgeteld, met een score van maximaal 3.

Tot slot is de score van de kans dat de jongeren alcohol kunnen kopen (K) en score van de negatieve effecten die mogelijk kunnen ontstaan (NE) met elkaar vermenigvuldigd. Hierdoor ontstaat een risicoscore (R). Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van locaties/type inrichtingen waar alcohol wordt verkocht met de daarbij behorende score van de risicoanalyse:

Alcohol schenken			
Commerciële vergunning			
<i>Soorten horeca</i>	<i>Kans</i>	<i>Negatieve effecten</i>	<i>Risico</i>
Discotheek/café	4	3	12
Café/restaurant	4	2	8
Restaurant	2	1	2
Paracommerciële vergunning			
Sportkantine	4	3	12
Gemeenschapshuis	2	2	4
Jeugd/jongeren centrum	3	3	9
Ontheffing artikel 35 DHW			
Evenement	5	3	15

Alcoholverkoop voor gebruik elders			
Commerciële vergunning			
<i>Soorten horeca</i>	<i>Kans</i>	<i>Negatieve effecten</i>	<i>Risico</i>
Slijterij	1	2	2
Zonder vergunning			
Cafetaria	4	3	12
Supermarkt	4	2	8

Van bovengenoemde soorten horeca scoren het hoogst de discotheeken/café's, de sportkantines, de evenementen en de snackbars. Dit zijn onze hotspots.

Bijlage 3 - Sanctiemaatregelen

Basis handhaven

De wettelijke bevoegdheid tot het naleven van wetten en regels ligt in artikel 125 van de Gemeentewet en in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), met name in de artikelen 5:21 en 5:32.

In enkele bijzondere gevallen is de handhavingsbevoegdheid geregeld in de desbetreffende bijzondere wet. Verder zijn in de artikelen 172 t/m 178 van de Gemeentewet diverse bevoegdheden toegekend aan de burgemeester in het kader van handhaving van de openbare orde, het toezicht op openbare gelegenheden, ordeverstoring vanuit woningen, ongeregelde heden en dergelijke.

Sanctiemaatregelen

De Awb en andere wetten (waaronder DHW) geven aan welke sancties het bevoegde gezag kan inzetten tegen het voorkomen of voortduren van overtredingen. Deze zijn:

- *Opleggen van een last onder bestuursdwang*, waarbij door feitelijk handelen de overtreding door of namens gemeente ongedaan wordt gemaakt (artikel 125 van de Gemeentewet en afd. 5.3 van de Awb). Hieronder valt ook het sluiten en verzegelen van gebouwen en terreinen. De kosten van het toepassen van bestuursdwang kunnen verhaald op de overtreder;
- *Opleggen van een last onder dwangsom*, waarbij onder dreiging van het invorderen van een geldbedrag de overtreding ongedaan moet worden gemaakt en/of voortduren en herhaling moet worden voorkomen; de last kan ook preventief worden opgelegd (afd. 5.4 van de Awb);
- *(Tijdelijke) sluiting van de inrichting* ingevolge de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de DHW en artikel 174 Gemeentewet;
- *Ontzeggen van de toegang* tot de ruimte indien in strijd met de DHW alcoholhoudende drank wordt verstrekt (artikel 36 van de DHW);
- *Intrekken van de vergunning* ingevolge de APV en/of de DHW;
- *Opleggen van een bestuurlijke boete* (artikel 44a DHW);
- *Schorsen van de Drank- en Horecaverunning* (artikel 32 DHW);
- *Tijdelijk stilleggen van de alcoholverkoop in de detailhandel* (artikel 19a DHW).

Daarnaast kan op basis van een aantal artikelen in de DHW (alleen) strafrechtelijk worden opgetreden door middel van het opmaken van een proces-verbaal.

Let op: niet alle genoemde sancties mogen gelijktijdig worden toegepast. Hiervoor moet naar de wettelijke mogelijke samenloop van sancties gekeken worden (onder andere Awb en DHW). Het toepassen van maatregelen ter handhaving van de openbare orde valt onder de Gemeentewet.

Sanctiestrategie

De "Landelijke handhavingsstrategie" is opgesteld als sanctiestrategie voor het omgevingsrecht. Deze strategie is overigens, en zeker als wijze van aanpak c.q. stappenplan, goed bruikbaar voor overtredingen van overige wetgeving, waaronder de DHW. De strategie deelt overtredingen grofweg op in 3 categorieën, met elk hun eigen aanpak. De categorieën zijn, van zwaar naar licht:

- *Categorie 0 (spoedeisend)*: bij categorie 0-overtredingen gaat het om urgente, ernstige zaken die direct moeten worden beëindigd. Er is sprake van acuut gevaar voor natuur en milieu en/of de volksgezondheid is in gevaar en/of de veiligheid is in het geding. Er is snelheid vereist om tot beëindiging van de overtreding te komen.
- *Categorie 1*: categorie 1-overtredingen zijn ernstige overtredingen, maar er is geen sprake van een acute (gevaar)situatie. Een overtreding kan ook als categorie 1 worden aangemerkt als er verzwarende omstandigheden met betrekking tot de overtreder aan de orde zijn.
- *Categorie 2*: categorie 2-overtredingen zijn de overige overtredingen. Deze overtredingen zijn van minder belangrijke aard, bijvoorbeeld administratieve vereisten, signaleringen en gedragingen.

Overtreding	Acties
Categorie 0	Direct toepassen bestuursdwang ▪ Geen begunstigingstermijn ▪ Afschrift aan Politie
Categorie 1	1. Bestuurlijke waarschuwing - Voornemen met hersteltermijn bekend maken - Termijn zienswijze bekend maken - Afschrift aan Politie Indien <u>niet</u> tijdig hersteld: 2. Sanctiebeschikking (opleggen last onder dwangsom / bestuursdwang) en afschrift aan Politie Indien <u>niet</u> tijdig hersteld: 3. Verbeuren en innen dwangsom / uitvoering bestuursdwang
Categorie 2	1. Brief met hersteltermijn Indien <u>niet</u> tijdig hersteld: 2. Bestuurlijke waarschuwing - Voornemen met hersteltermijn bekend maken - Termijn zienswijze bekend maken - Afschrift aan Politie Indien <u>niet</u> tijdig hersteld: 3. Sanctiebeschikking (opleggen last onder dwangsom / bestuursdwang) en afschrift aan Politie Indien <u>niet</u> tijdig hersteld: 4. Verbeuren en innen dwangsom / uitvoering bestuursdwang

Tabel 1 - Sanctiestrategie

Als toevoeging op de bovenstaande strategie wordt vermeld dat hiernaast ook het instrument “bestuurlijke boete” ingezet kan worden in veel gevallen. Ook is het wenselijk om een afschrift naar de politie te sturen, naast de afschriften die hierboven opgenomen zijn.

Spoeedeisende bestuursdwang in de vorm van sluiting van een horecabedrijf (door de burgemeester) kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer:

- daar door misdrijf verkregen voorwerpen zijn verworven, voorhanden zijn of worden overgedragen, dan wel zijn bezwaard of verborgen;
- daar wapens, als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie, aanwezig zijn waarvoor geen ont-heffing, vergunning dan wel verlof is verleend;
- zich daar andere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van die ruimte ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde;
- daar is gehandeld in strijd met het bepaalde in de Opiumwet.

Uitvoeringsstrategie

Elke overtreding moet in beginsel leiden tot handhavend optreden. Uiteraard alleen en voor zover de partners daartoe bevoegd zijn en voor zover hun prioriteitenstelling daarmee strookt. De opgelegde bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen moeten daadwerkelijk ten uitvoer worden gelegd, behoudens uitzonderlijke omstandigheden zoals overmacht en niet-voorzienbare zaken. Verbeurde dwangsommen worden daadwerkelijk ingevorderd en bestuursdwang wordt geëffectueerd. Indien er proces-verbaal is opgemaakt, moet dit bij voorkeur leiden tot een strafrechtelijke vervolging. Voor het daarnaast toepassen van bestuurlijke sancties moet naar de wettelijke mogelijke samenloop van sancties gekeken worden (o.a. Awb en DHW).

Bepalen zwaarte sanctie

De hoogte van de dwangsom moet proportioneel zijn (in redelijke verhouding staan) tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging. Voor het bepalen van de dwangsom kunnen bijvoorbeeld de kosten voor het ongedaan maken van de overtreding(en) als uitgangspunt worden genomen. De daarvoor verkregen hoogte van de dwangsom mag in het kader van de beoogde werking worden verhoogd met een ‘toeslag’, bijvoorbeeld 25%. Dit is volgens jurisprudentie toegestaan. De dwangsom mag immers niet worden gezien als een afkoopsom. Om die reden en om de beoogde werking van de

dwangsomoplegging veilig te stellen, mag de dwangsom hoger zijn dan het bedrag voor het ongedaan maken van de overtreding.

Het opleggen van sancties is geen doel op zich. Sancties zijn in eerste instantie bedoeld als pressiemiddel om de overtredingen ongedaan te maken. Ook gaat er een preventieve werking uit. Blijft een ondernemer of burger echter volharden in zijn overtreding, dan wordt de sanctie ook daadwerkelijk toegepast of uitgevoerd.

Ook bij het inzetten van een last onder bestuursdwang moet de zwaarte van de dwangmaatregel in proportie staan tot de aard, de gevaarstelling en de urgentie van de overtreding.

Als de maatregel is gericht op een tijdelijke sluiting van een bedrijf, dan moet zowel de sluiting zelf, als de duur van de sluiting in een redelijke verhouding staan tot de zwaarte van de overtreding.

In bijlage 4 is een sanctietabel opgenomen met daarin voorgestelde sancties en termijnen per meest voorkomende overtreding. Zoals eerder gesteld, kan er in specifieke situaties worden afgeweken van de in dit plan voorgestelde sancties en termijnen. Hierbij is artikel 4:84 Awb van belang. Het bestuursorgaan handelt namelijk overeenkomstig dit plan, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met het plan te dienen doelen. Hier moet uiteraard wel een goede motivering aan ten grondslag liggen. Enerzijds doet dit recht aan de transparantie van de handhaving en anderzijds wordt daarmee een motiveringsgebrek voorkomen in bezwaar- en beroepszaken.

Uitwisselen informatie/gegevens

Bij het gezamenlijk handhavend optreden worden desgevraagd de relevante gegevens uitgewisseld tussen gemeenten onderling en tussen gemeente en politie, indien en voor zover deze noodzakelijk zijn voor een adequaat bestuurs- en/of strafrechtelijk optreden. Voor persoonlijke en gevoelige gegevens geldt uiteraard een geheimhoudingsplicht. Deze data moeten vertrouwelijk worden behandeld.

Handhaving bij gebruikers (jongeren)

Op basis van blaastesten en/of interpretatie van toezichthouders of beveiliging waarbij de jongeren alcohol hebben gedronken of in kennelijke staat van dronkenschap verkeren kunnen verschillende acties ondernomen worden. Dit geldt ook bij jongeren die alcohol aan het consumeren zijn of voor consumptie gereed hebben. Acties die kunnen worden ondernomen zijn:

1. het weigeren van de toegang bij een horecagelegenheid;
2. het uitdelen van een boete, zoals landelijk vastgesteld.

Bijlage 4 – Sanctietabel Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid

De sanctietabel is een Excel-bestand, dat als losse bijlage aan het plan is toegevoegd.